

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของ เรื่องที่ศึกษา

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วรายได้ประชาชาติส่วนใหญ่มาจากผลผลิตทางอุตสาหกรรม ซึ่งต่างกับประเทศที่กำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาที่รายได้ประชาชาติส่วนใหญ่จะได้ออกจากการเกษตรกรรม เช่นผลผลิตทางการเกษตร การประมง และการป่าไม้ เป็นต้น และจะเห็นได้ว่าประชาชนของประเทศอุตสาหกรรมจะมีมาตรฐานการครองชีพรวมทั้งรายได้เฉลี่ยต่อคนสูงกว่าประชาชนของประเทศเกษตรกรรม นอกจากนี้ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ประเทศที่เศรษฐกิจส่วนใหญ่อิงอยู่กับการเกษตรกรรมมักอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบประเทศที่มีอุตสาหกรรมเป็นหลักทางเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องดุลการค้าและดุลการชำระเงิน เนื่องจากราคาของสินค้าเกษตรกรรมจะมีราคาต่ำกว่าสินค้าอุตสาหกรรม

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรม จึงได้พยายามพัฒนาประเทศของตนให้ก้าวจากระบบเกษตรกรรมไปสู่ระบบอุตสาหกรรม เพื่อที่จะแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงิน นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนในประเทศให้สูงขึ้น ลดปัญหาการว่างงาน รวมทั้งเป็นการก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าพวกเกษตรกรรม ซึ่งเป็นสินค้าขั้นปฐมที่นำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตของโรงงานภายในประเทศ อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศจะพัฒนาจากระบบเกษตรกรรมไปสู่ระบบอุตสาหกรรมได้สำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ เช่นแรงงาน วัตถุดิบ เครื่องจักรอุปกรณ์ ผู้ประกอบการ เทคโนโลยี ตลาดที่จะมารองรับสินค้าที่ผลิตขึ้นมา และรวมถึงนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมอุตสาหกรรม

สำหรับประเทศไทยนั้น อยู่ในระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจจากระบบ เกษตรกรรม เป็นระบบอุตสาหกรรม โดยในระยะของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ช่วง ๒๐ กว่าปีที่ผ่านมา คือนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ ๑ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมให้เอกชนลงทุนในกิจการภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นตลอดเวลา ทั้งที่เป็นอุตสาหกรรมที่อาศัยวัตถุดิบภายในประเทศหรือภายนอกประเทศเป็นปัจจัยในการผลิต และปรากฏว่าปัจจุบันอุตสาหกรรมในประเทศได้รับการพัฒนาและมีบทบาทต่อระบบ เศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศมากยิ่งขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนของมูลค่าผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (Gross Domestic Product) ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๒๓ และ พ.ศ. ๒๕๒๖ ผลิตภัณฑ์จากภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่า^๑ ๖๐,๔๙๗ ล้านบาท และ ๗๒,๒๕๒ ล้านบาท ตามลำดับ สำหรับผลิตภัณฑ์รวมในประเทศมีมูลค่า^๒ ๒๔๒,๔๕๒ ล้านบาท และ ๓๔๒,๔๕๖ ล้านบาท ตามลำดับ หรืออัตราส่วนร้อยละของมูลค่าผลิตภัณฑ์ในภาคอุตสาหกรรมต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมในประเทศเท่ากับ ๒๐.๖๔ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ และ ๒๑.๐๗ ใน พ.ศ. ๒๕๒๖

นอกจากรัฐบาลจะได้ส่งเสริมให้มีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมแล้ว ปัจจุบันรัฐบาลยังได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมให้คนไทยหันมานิยมใช้สินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ โดยพยายามสร้างค่านิยมในการใช้สินค้าไทย ขณะเดียวกันก็ได้พยายามส่งเสริมสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศให้สามารถผลิตสินค้าให้มีมาตรฐานและคุณภาพดี เพื่อที่จะทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ และสามารถส่งเป็นสินค้าออกได้ในเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อที่จะให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ ในด้านการรักษาความมั่นคงทางการเงินของประเทศ โดยการเพิ่มปริมาณการส่งออกสินค้าทุกประเภททั้งผลิตผลทางการเกษตร แร่และผลิตผลทางอุตสาหกรรมให้ได้ร้อยละ ๒๒.๓ ต่อปี^๓ ขณะเดียวกันก็จะให้มีการนำสินค้าเข้าได้ไม่เกิน

^๑ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายได้ประชาชาติของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๗ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๒๗), หน้า ๑๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน.

^๓ กระทรวงอุตสาหกรรม, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, ความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมไทย (กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, ๒๕๒๖), หน้า ๒๔๔.

ร้อยละ ๑๘.๑ ต่อปี^๑ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะลดปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศไทย แต่จะเห็นได้ว่าสินค้าอุตสาหกรรมหลายชนิดที่ถึงแม้จะผลิตได้ภายในประเทศ ก็ยังต้องอาศัยการนำเข้าซึ่งวัตถุดิบ และกึ่งวัตถุดิบจากต่างประเทศในอัตราที่ค่อนข้างสูง เช่น สินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า หรืออิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้น หากจะสนับสนุนมาตรการการของรัฐบาล ในด้านการรักษาความมั่นคงทางการเงินของประเทศ โดยการอุดหนุนซื้อสินค้าพวกนี้ก็คงจะไม่สามารถแก้ปัญหาการขาดดุลการค้าได้มากเท่าไรนัก เพราะยังมีการซื้อสินค้าประเภทนี้มากเท่าไร ก็ยิ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มการนำเข้าซึ่งวัตถุดิบของสินค้านั้น ๆ ให้มากขึ้นตามไปด้วย เพราะวัตถุดิบส่วนใหญ่ของสินค้าเหล่านี้ไม่ได้ผลิตในประเทศ ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศ การที่จะสนับสนุนให้นิยมใช้สินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ เพื่อลดปัญหาการขาดดุลการค้าให้ได้ผลดีนั้น จึงควรมุ่งไปยังสินค้าที่ผลิตโดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมด

สำหรับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบ คือหนังฟอกภายในประเทศเป็นส่วนใหญ่ และจัดเป็นอุตสาหกรรมขั้นตติยะ (Tertiary Industry) กล่าวคือ นำเอาหนังฟอกซึ่งเป็นผลิตผลจากหนังดิบมาทำการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องหนังอีกทีหนึ่ง อันเป็นการช่วยทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตผลทางการเกษตร คือการปศุสัตว์ เพราะเป็นการนำเอาผลิตผลพลอยได้จากการเลี้ยงสัตว์และฆ่าสัตว์มาทำให้เกิดประโยชน์ ผลิตภัณฑ์เครื่องหนังนั้น นอกจากจะเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตโดยอาศัยวัตถุดิบภายในประเทศเป็นหลักแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการว่างงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีผลในการช่วยลดปัญหาคนว่างงานให้น้อยลง ในปัจจุบันอุตสาหกรรมประเภทนี้นอกจากจะเป็นอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้าแล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าในการส่งออกสูงมาก คือมีมูลค่าการส่งออกประมาณปีละ ๕๐๐-๑,๐๐๐ ล้านบาท^๒ อันอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังมีส่วนในการช่วยลดปัญหาการขาดดุลการค้าของประเทศ

^๑ เรื่องเดียวกัน.

^๒ กระทรวงอุตสาหกรรม, สำนักงานปลัดกระทรวง, กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเฉพาะประเภท (กรุงเทพมหานคร : กองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, ๒๕๒๕), หน้า ๑.

นอกจากนี้ในการจัดทำร่างทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๕) นั้น ได้วางแนวทางหลักของแผนไว้ประการหนึ่งว่าจะเน้นในการเพิ่มประสิทธิภาพคุณภาพในการผลิต การตลาด และ เทคโนโลยีให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อรักษาการจ้างงานและเป็นการกระจายรายได้ อันจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศก้าวหน้ายิ่งขึ้น อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่สามารถทดแทนการนำเข้าและมีบทบาทต่อการส่งออกในขณะเดียวกัน รวมทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานคนเป็นจำนวนมากในการผลิต จึงเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐบาลสามารถให้ความช่วยเหลือส่งเสริมตามแนวทางของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ ได้ เพราะหากอุตสาหกรรมนี้ได้รับการพัฒนาในด้านการผลิต การตลาด ตลอดจนเทคโนโลยีให้ดีขึ้นแล้ว ก็ย่อมเชื่อได้ว่าในอนาคตผลิตภัณฑ์เครื่องหนังของเราจะสามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ของต่างประเทศได้ดีขึ้น อันจะเกิดผลให้มีรายได้เข้าสู่ประเทศมากขึ้น ทำให้ปัญหาการขาดดุลการค้าและดุลการชำระ เงินลดน้อยลง การดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังจึง เป็น เรื่องที่ควรให้ความสนใจศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาถึงการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังในประเทศไทยนั้น ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังต่อไปนี้คือ

๑. เพื่อศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างโดยทั่ว ๆ ไปของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง และการดำเนินงานของอุตสาหกรรมนี้ในด้านการผลิต
๒. เพื่อศึกษาถึงการเพิ่มผลผลิต (Productivity) ของอุตสาหกรรมนี้ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเพิ่มผลผลิต
๓. เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของความต้องการภายในประเทศและปริมาณการส่งออกของผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง
๔. เพื่อศึกษาถึงปัญหาในการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง
๕. เพื่อศึกษาถึงการให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมประเภทนี้
๖. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น

สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา

๑. ผลผลิตของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้น
๒. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเพิ่มผลผลิตจะเป็น ปัจจัยทางด้านวัตถุดิบมากกว่าปัจจัย

ทางด้านแรงงาน

๓. ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องหนังภายในประเทศและปริมาณการส่งออกมีแนวโน้ม

สูงขึ้น

๔. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบภายในประเทศ

คือหนังฟอกที่มีคุณภาพดี

ขอบเขตของการศึกษา

๑. อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังนี้ เป็นอุตสาหกรรมที่ทำการผลิตทั้งผลิตภัณฑ์ที่ทำจากหนังแท้และหนังเทียม นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งตามลักษณะของผลิตภัณฑ์เป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายประเภทอีกด้วย เป็นต้นว่า รองเท้า กระเป๋า ถุงมือ เข็มขัด สายนาฬิกา เขาระถยนต์ ฯลฯ เนื่องจากงบประมาณและระยะเวลาในการศึกษาของผู้ศึกษามีจำกัด ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้เลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากหนังแท้เท่านั้น โดยเน้นศึกษาเฉพาะผลิตภัณฑ์ประเภทรองเท้า กระเป๋า และถุงมือ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายและมีมูลค่าในการส่งออกที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์เครื่องหนังแท้ชนิดอื่น ๆ

๒. ในการศึกษาครั้งนี้ จะทำการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เฉพาะในช่วงเวลา พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๒๗ เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อมูลบางประการที่จำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์ศึกษา ผู้ให้ข้อมูลไม่สามารถที่จะให้ข้อมูลได้ เพราะหลักฐานทางข้อมูลไม่ครบถ้วน สำหรับข้อมูลภายหลังปี ๒๕๒๗ ผู้ศึกษาไม่สามารถที่จะรวบรวมข้อมูลได้ เพราะแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ยังมีข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาจะศึกษาโดยอาศัยข้อมูลดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการส่งแบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารของกิจการต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง รวมตลอดถึงผู้ที่คลุกคลีอยู่ในวงการอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังมานาน ในการแจกแบบสอบถามนั้น ผู้ศึกษาจะเป็นคนนำไปส่งและรับแบบสอบถามกลับคืนเอง

สำหรับแบบสอบถามนั้น ได้ให้ผู้มีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับอุตสาหกรรมดังกล่าวช่วยตรวจสอบแก้ไขให้ขึ้นหนึ่งก่อน หลังจากนั้นได้นำไปทดลองใช้ โดยให้ผู้ผลิตบางรายทดลองทำแบบสอบถาม เพื่อพิจารณาถึงความเข้าใจในคำถาม การแปลความหมายของข้อความ ความชัดเจนของคำชี้แจง รวมตลอดถึงวิธีการตอบคำถาม ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแบบสอบถามก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

ก. ทะเบียนรายชื่อโรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง จากกองควบคุมโรงงานกรรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม

ข. รายงานและเอกสารต่าง ๆ ของทางราชการ เช่น รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เฉพาะประเภท ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม รายงานการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รายงานสถิติการนำเข้าและส่งออกซึ่งผลิตภัณฑ์เครื่องหนังประเภทต่าง ๆ จากกรมศุลกากร

ค. อื่น ๆ เช่น บทความ เอกสาร และหนังสืออื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

การเลือกตัวอย่าง

เนื่องจากปัจจุบันมีผู้ประกอบการที่ทำการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องหนังอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งตามสถิติจากทะเบียนรายชื่อโรงงาน ของกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมประเภทนี้ประมาณ ๑๗๐ กว่าราย จึงเป็นการยากที่ผู้ศึกษาจะทำการศึกษาได้ทั้งหมด ทั้งนี้ก็เนื่องด้วยจากการมีงบประมาณและระยะเวลาในการศึกษาที่จำกัด จึงจำเป็นต้องเลือกศึกษาแต่เพียงบางส่วนเท่านั้น โดยผู้ศึกษาจะเลือกศึกษาเฉพาะกิจการขนาดกลางและขนาดใหญ่ และเป็นกิจการที่จดทะเบียนกับกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ศึกษา

คาดว่ากิจการเหล่านี้จะให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังดีกว่ากิจการขนาดเล็ก

สำหรับการกำหนดขนาดของกิจการ จะกำหนดโดยถือตามหลักเกณฑ์ของกองเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งได้กำหนดขนาดของกิจการที่ประกอบอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังไว้ โดยจะใช้จำนวนเงินทุนที่ผู้ประกอบการได้จดทะเบียนไว้กับกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นหลัก ดังนี้

๑. กิจการขนาดกลาง หมายถึงกิจการที่มีเงินทุนจดทะเบียนประมาณ ๒ ล้านบาท ถึง ๕ ล้านบาท
๒. กิจการขนาดใหญ่ หมายถึงกิจการที่มีเงินทุนจดทะเบียนเกินกว่า ๕ ล้านบาทขึ้นไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมมาได้ จะนำมาทำการวิเคราะห์ใน ๒ ลักษณะคือ

๑. ลักษณะการบรรยาย โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ทั้งจากเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ มาทำการเขียนบรรยายสภาพการณ์ต่าง ๆ ตามความเป็นจริงและความคิดเห็นของผู้ศึกษาอย่างมีเหตุผล
๒. ลักษณะของการวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ จากแบบสอบถาม ซึ่งการวิเคราะห์จะใช้หลักทางสถิติ คือการหาอัตราส่วน การหาร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ และการหาแนวโน้ม สำหรับการนำเสนอข้อมูลนั้นจะแสดงอยู่ในรูปของตารางตัวเลขและตารางภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

๑. ทำให้ทราบถึงลักษณะโครงสร้างโดยทั่ว ๆ ไปของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง และทราบถึงการดำเนินงานในด้านการผลิตว่ามีขั้นตอนในการผลิตและมีการเพิ่มผลผลิตอย่างไร ตลอดจนทราบถึงแนวโน้มความต้องการภายในประเทศและปริมาณการส่งออกของผลิตภัณฑ์นี้

๒. ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมนี้
๓. ผลของการศึกษาจะเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่นผู้บริหารของกิจการและรัฐบาล (ผู้มีหน้าที่ในการวางนโยบายอุตสาหกรรมของประเทศ) ในการพิจารณาแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานของอุตสาหกรรมนี้ให้ดีขึ้น
๔. เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนของผู้ที่ต้องการจะลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทนี้

ความหมายของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

เพื่อให้ผู้อ่านวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความเข้าใจของผู้ศึกษา ผู้ศึกษาจึงขอให้ความหมายสำหรับคำบางคำที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง หมายถึง ผลิตภัณฑ์ประเภทถุงมือ รองเท้าและ (Leather Products) กระเป๋าที่ผลิตจากหนังสัตว์แท้ ๆ ซึ่งได้ผ่านกรรมวิธีการฟอกมาเรียบร้อยแล้ว เช่นกระเป๋าที่ทำมาจากหนังวัวหรือหนังจระเข้ เป็นต้น
  ๒. หนังฟอก หมายถึง หนังดิบที่ได้ผ่านกรรมวิธีการฟอกจาก (Leather) โรงงานฟอกหนังแล้ว มีการแต่งสี ทิมพ์เม็ด อัดลายและย้อมสี เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบสำหรับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องหนังอีกทีหนึ่ง
- หนังฟอกได้แก่หนังทรง (Upper Leather) หนังซบใน (Side Leather) หนังพื้น (Sole Leather) และหนังกระเป๋า เป็นต้น

๓. การฟอกหนัง (Tanning) หมายถึง กระบวนการในการทำหนังดิบไม่ให้เน่าเปื่อยไปโดยธรรมชาติ โดยใช้ตัวยาฟอกหนังแทรกซึมเข้าไปในหนัง เพื่อป้องกันมิให้จุลินทรีย์ที่ทำให้หนังเน่า เชื่อมมาทำอันตรายต่อหนังได้
๔. หนังดิบ (Raw-Hides and Skins) หมายถึง หนังที่ได้จากโรงงานฆ่าสัตว์ หรือหนังที่ชาวบ้านฆ่าสัตว์แล้วลอกหนังออก นำมาตากแห้ง อบนํ้ายาหรือหมักเกลือ แล้วจึงนำมาขายต่อให้กับโรงงานฟอกหนัง
๕. การดำเนินงาน หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งในที่นี้จะมุ่งศึกษาการดำเนินงานในด้านการผลิต และการส่งออก
๖. ผลผลิต (Output) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่เราผลิตขึ้นมาเพื่อจำหน่าย หรือเป็นบริการที่เราจัดหาให้คนอื่น
ผลผลิตในที่นี้ได้แก่ รองเท้าหนัง กระเป๋าหนังและถุงมือหนัง
๗. ปัจจัยการผลิต (Input) หมายถึง ทรัพยากรทั้งหลายที่เราใช้ไปในการดำเนินงานผลิต ได้แก่ วัตถุดิบ แรงงาน เป็นต้น
๘. ผลผลิต (Productivity) หมายถึง อัตราส่วนระหว่างผลผลิต (Output) ที่ได้จากการผลิตต่อปัจจัยการผลิต (Input) ทั้งหมดที่เราใช้ไปในการผลิตนั้น
๙. วัตถุดิบ หมายถึง สิ่งของที่ยังไม่ได้อยู่ในสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูป ในที่นี้หมายถึงหนังฟอก วัสดุและชิ้นส่วนอุปกรณ์

๑๐. วัสดุอื่น ๆ หมายถึง สิ่งของที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการผลิตร่วมกับวัตถุดิบ เพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น ผ้าซิปใน ด้าย กาว ซิป ตะปู เป็นต้น
๑๑. ชิ้นส่วนอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่นำมาประกอบกับตัวผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์แลดูสวยงามและมีราคาสูงขึ้น
๑๒. เงินชดเชย หมายถึง เงินที่จะช่วยชดเชยค่าภาษีอากรที่มีอยู่ในต้นทุนการผลิต โดยรัฐจะชดเชยให้กับผู้ส่งออกตามจำนวนสินค้าที่ได้มีการส่งออกเท่านั้น การให้เงินชดเชยจะอยู่ในรูปของบัตรภาษี เพื่อให้ผู้ส่งออกนำไปเครดิตกับภาษีอากรอื่น ๆ ที่ต้องเสียโดยไม่ต้องจ่ายเงิน
๑๓. การคืนอากร ตามมาตรา ๑๔ ทวิ หมายถึง การที่รัฐบาลคืนค่าภาษีอากรเต็มจำนวนให้แก่ผู้นำเข้า เนื่องจากการเป็นการนำเข้ามาเพื่อทำการผลิต หรือผสมหรือประกอบหรือบรรจุและได้มีการส่งกลับออกไป
๑๔. การส่งเสริมการลงทุน หมายถึง เครื่องมือของรัฐบาลที่ใช้ชักจูงนักลงทุนหรือนักลงทุนทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ให้นำเงินมาลงทุนประกอบกิจการในประเทศ โดยการให้สิทธิประโยชน์ให้ความคุ้มครองต่าง ๆ และให้สิทธิประโยชน์ในด้านภาษีอากร ตลอดจนสิทธิประโยชน์อื่น ๆ แก่ผู้ที่ตัดสินใจลงทุนประกอบกิจการตามที่ได้รับการส่งเสริม

ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษา

ในการศึกษาผู้ศึกษาได้พบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ โดยเฉพาะในการปฏิบัติงานภาคสนาม อันเป็นสาเหตุที่ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ในการศึกษาต้องล่าช้าไม่ตรงตามกำหนดเวลาที่วางแผนไว้ ซึ่งสามารถสรุปประเด็นของปัญหาและอุปสรรคได้ดังนี้

๑. ปัญหาในการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ แม้ว่าอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีมานานแล้วก็ตาม แต่ปรากฏว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนี้มีน้อยมาก เนื่องจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไม่ค่อยมีผู้ใดให้ความสนใจกับอุตสาหกรรมดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่มีกรเก็บรวบรวมข้อมูลหรือตัวเลขสถิติใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนี้ไว้เป็นหลักฐานที่แน่นอน นอกจากนี้ข้อมูลที่หาได้บางข้อมูลก็ไม่มีความสมบูรณ์นัก เป็นต้นว่ากำลังการผลิตของอุตสาหกรรมนี้ ซึ่งตามสถิติของกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ผู้ผลิตบางรายก็แจ้งกำลังผลิตไว้ แต่บางรายก็ไม่ได้แจ้งกำลังผลิต ในด้านที่เกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์ก็เช่นเดียวกัน ผู้ผลิตบางรายจะระบุชื่อของผลิตภัณฑ์และประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ตนำการผลิต ในขณะที่ผู้ผลิตจำนวนไม่น้อยจะระบุเฉพาะชื่อผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์แต่เพียงอย่างเดียวหนึ่งเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองผู้ศึกษาจึงต้องพยายามหาข้อมูลจากหลายแหล่ง เท่าที่จะหาได้ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งทำให้ต้องเสียเวลาในการปฏิบัติขั้นเตรียมงานมาก และส่งผลให้การปฏิบัติงานในขั้นอื่น ๆ ต้องล่าช้าไปด้วย

๒. ปัญหาในการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ในการออกสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามผู้ศึกษาได้พบกับปัญหาดังต่อไปนี้คือ

ก. การไม่ให้ความร่วมมือ กิจการบางแห่งไม่ยอมให้ความร่วมมือในการกรอกข้อความหรือตอบคำถามในแบบสอบถาม หรือในบางครั้งก็ตอบแบบสอบถามอย่างเสียไม่ได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารกิจการต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าใจว่าเมื่อตอบคำถามในแบบสอบถามนั้นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนต่อกิจการของตน แม้ว่าผู้ศึกษาจะได้พยายามชี้แจงให้ทราบว่าการตอบคำถามในแบบสอบถามของผู้ผลิตแต่ละรายนั้น ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์นี้จะเป็นการเสนอในลักษณะรวม มิใช่การนำเสนอเป็นรายกิจการก็ตาม สาเหตุอีกประการหนึ่งของการไม่ได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามก็คือ ผู้บริหารของ

กิจการบางแห่งมองไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้ จึงไม่ยอมสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ข. ระยะเวลาของผู้ตอบแบบสอบถาม กิจการบางแห่งให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง แต่ผู้บริหารมักจะมึ่งงานประจำต้องทำมากและมักมึ่งงานเร่งด่วนอยู่เสมอ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้รายละเอียดในแบบสอบถามได้มากเท่าที่ควร ดังนั้น แม้ว่าจะได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารเหล่านี้เป็นอย่างดี แต่ข้อมูลที่ได้อาจยังไม่สมบูรณ์นัก นอกจากนี้ผู้บริหารบางท่านมีกิจธุระต้องเดินทางไปต่างประเทศหรือต่างจังหวัดอยู่เป็นประจำ ซึ่งบางรายก็ไปนานถึง ๑ เดือน ทำให้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามต้องล่าช้าตามไปด้วย

ค. การเก็บรักษาข้อมูลของกิจการต่าง ๆ ในกิจการที่ผู้ศึกษาได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหาร ผู้ศึกษาก็ยังคงต้องประสบกับปัญหาในการรวบรวมข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นตัวเลข ทั้งนี้ เนื่องจากกิจการที่ดำเนินงานเกี่ยวกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องหนังนี้ เป็นกิจการที่มีลักษณะการดำเนินงานแบบครอบครัวเกือบทั้งสิ้น ดังนั้น จึงมักไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ อยู่กระจัดกระจาย ยากต่อการรวบรวมซึ่งทำให้ต้องใช้เวลาเป็นเดือนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว

ง. ปัญหาอื่น ๆ ในการรวบรวมข้อมูลนั้นปรากฏว่า เมื่อผู้ศึกษาเริ่มออกทำการเก็บข้อมูล ได้พบว่า กิจการบางแห่งได้เลิกประกอบกิจการไปแล้ว บางกิจการก็ได้ย้ายโรงงานไปตั้งยังภูมิภาคอื่น ซึ่งแม้ว่าผู้ศึกษาจะได้พยายามสอบถามจากบุคคลในละแวกข้างเคียงถึงสถานที่ตั้งแห่งใหม่ของกิจการนั้น ก็ไม่สามารถได้รับความกระจ่าง และบางกิจการก็ได้เปลี่ยนไปประกอบอุตสาหกรรมประเภทอื่น นอกจากนี้สถานที่ตั้งของกิจการบางแห่งตามที่แจ้งไว้กับกรมโรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม ก็ระบุไว้ไม่ชัดเจน ทำให้ยากต่อการค้นหา แม้ว่าจะได้พยายามสอบถามจากผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน และมีโรงงานอยู่ในท้องที่เดียวกัน หรือโดยการค้นหาสถานที่ตั้งจากในสมุดโทรศัพท์ ก็ไม่สามารถพบสถานที่ตั้งของกิจการดังกล่าวที่จะทำการติดต่อได้

ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงทำให้มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาทำการศึกษาวิเคราะห์ได้เพียง ๑๔ ราย จากจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น ๒๗ ราย หรือคิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ ๕๑.๘๕ ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเพียงพอที่จะนำมาทำการศึกษาได้ ดังนั้น ความถูกต้องของผลการศึกษาจึงอยู่ในขอบข่ายเท่าที่ข้อมูลที่ได้รับจะอำนวยให้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย